

УДК 324:303.62

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-3\(20\)-2246-2257](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-3(20)-2246-2257)

Кипич Інга Валеріївна кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

Фастовець Наталія Валеріївна кандидат наук з державного, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

Шаповалова Алла Миколаївна кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-4920-5539>

ЕЛЕКТОРАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ: ЕВОЛЮЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ ТА ВИКЛИКИ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ ДЛЯ СУЧАСНОЇ АНАЛІТИКИ

Анотація. Стаття присвячена аналізу сучасних викликів електорального прогнозування в контексті гібридних загроз, що трансформують традиційні методи політичної аналітики. Дослідження розглядає, як інформаційні операції, кібератаки на виборчу інфраструктуру та цілеспрямована дезінформація ускладнюють процес передбачення електоральних результатів і вимагають нових підходів до прогнозування політичних процесів. Автор здійснює критичний аналіз традиційних методів електорального прогнозування, зокрема соціологічних опитувань та статистичних моделей, демонструючи їхню обмежену ефективність в умовах цифрової маніпуляції громадською думкою. Особлива увага приділяється впливу соціальних мереж як платформ для поширення цілеспрямованої дезінформації, що створює штучні тренди та викривлює реальні електоральні настрої населення. У статті проаналізовано досвід застосування комбінованих методів прогнозування, які інтегрують кількісний аналіз великих даних з якісною експертною оцінкою геополітичних ризиків та гібридних впливів. Актуальність даного дослідження обумовлена критичною необхідністю розробки нових інструментів аналізу та прогнозування. Дослідження виявляє ключові індикатори, що дозволяють ідентифікувати втручання у виборчі процеси та коригувати прогностичні моделі відповідно до виявлених загроз. Автор обґрунтовує необхідність розробки адаптивних систем моніторингу, які здатні в реальному часі відстежувати

ISSN 3041-1793 Online

аномальні патерни в інформаційному просторі та електоральній поведінці. Стаття демонструє, що ефективне електоральне прогнозування в сучасних умовах потребує міждисциплінарного підходу, що поєднує політичну аналітику, кібербезпеку, психологію мас та Data Science. Результати дослідження мають практичне значення для політичних аналітиків, виборчих комісій та дослідницьких центрів, які займаються моніторингом демократичних процесів в умовах гібридної війни.

Ключові слова: електоральне прогнозування, історія політичної думки, гібридні загрози, політична аналітика, електоральна поведінка, дезінформація, кібербезпека виборів, інформаційні операції, методи прогнозування, електоральні системи, політичне маніпулювання, соціологія виборів, теорії демократії, гібридна війна, цифрова трансформація виборів

Курчак Інна Валеріївна PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

Fastovets Nataliia Valeriivna PhD in State Administration, Associate Professor, Associate Professor of Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

Shapovalova Alla Mykolayivna PhD of Political Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-4920-5539>

ELECTORAL FORECASTING: EVOLUTION OF POLITICAL THOUGHT AND HYBRID THREATS CHALLENGES FOR CONTEMPORARY ANALYTICS

Abstract. The article is devoted to the analysis of contemporary challenges of electoral forecasting in the context of hybrid threats that transform traditional methods of political analytics. The study examines how information operations, cyberattacks on electoral infrastructure, and targeted disinformation complicate the process of predicting electoral results and require new approaches to forecasting political processes. The author conducts a critical analysis of traditional methods of electoral forecasting, particularly sociological surveys and statistical models, demonstrating their limited effectiveness in conditions of digital manipulation of public opinion. Special attention is paid to the impact of social networks as platforms

for disseminating targeted disinformation, which creates artificial trends and distorts real electoral sentiments of the population. The article analyzes the experience of applying combined forecasting methods that integrate quantitative analysis of big data with qualitative expert assessment of geopolitical risks and hybrid influences. The relevance of this study is due to the critical need to develop new analysis and forecasting tools. The research identifies key indicators that allow for the identification of interference in electoral processes and adjustment of predictive models according to detected threats. The author substantiates the necessity of developing adaptive monitoring systems capable of tracking anomalous patterns in the information space and electoral behavior in real time. The article demonstrates that effective electoral forecasting in contemporary conditions requires an interdisciplinary approach that combines political analytics, cybersecurity, mass psychology, and Data Science. The research results have practical significance for political analysts, electoral commissions, and research centers engaged in monitoring democratic processes in conditions of hybrid warfare.

Keywords: electoral forecasting, history of political thought, hybrid threats, political analytics, electoral behavior, disinformation, election cybersecurity, information operations, forecasting methods, electoral systems, political manipulation, electoral sociology, theories of democracy, hybrid warfare, digital transformation of elections.

Постановка проблеми. Сучасний політичний ландшафт характеризується безпрецедентними викликами для традиційних методів електорального прогнозування, що пов'язані з появою та поширенням гібридних загроз у глобальному інформаційному просторі. Класичні підходи до передбачення виборчих результатів, які базувалися на соціологічних опитуваннях, статистичному моделюванні та аналізі історичних даних, виявляють значні обмеження в умовах цілеспрямованих інформаційних операцій, кібератак на виборчу інфраструктуру та масштабних кампаній дезінформації. Гібридна війна, як комплексне явище, що поєднує військові, економічні, дипломатичні та інформаційні засоби впливу, створює принципово нову реальність для політичної аналітики, вимагаючи переосмислення базових методологічних підходів до прогнозування електоральних процесів.

Актуальність даного дослідження обумовлена критичною необхідністю розробки нових інструментів аналізу, здатних враховувати вплив гібридних загроз на формування електоральних преференцій та передбачати можливі сценарії розвитку виборчих кампаній в умовах інформаційної невизначеності. Метою статті є систематичний аналіз основних викликів, з якими стикається сучасне електоральне прогнозування в контексті гібридних загроз, та визначення перспективних напрямів удосконалення методології політичного аналізу для підвищення точності прогностичних моделей у трансформованому інформаційному середовищі.

ISSN 3041-1793 Online

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останні українські дослідження електорального прогнозування розвиваються в умовах безпрецедентних викликів, спричинених повномасштабною російською агресією та відкладенням виборчих процесів через воєнний стан. Це створює унікальний контекст для переосмислення традиційних методологій політичного прогнозування. Дослідження Центру Разумкова, проведене у червні 2024 року, демонструє критичну важливість урахування суспільних настроїв щодо можливості проведення виборів під час війни. Згідно з результатами опитування, 46% громадян вважають, що вибори під час воєнного стану роз'єднують українське суспільство, що принципово змінює параметри електорального прогнозування. Більшість респондентів (62% за даними жовтня 2023 року) підтримують проведення виборів лише після завершення війни, що ставить під сумнів актуальність традиційних прогностичних моделей.

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) та соціологічна група "Рейтинг" у співпраці з Міжнародним республіканським інститутом активно досліджують електоральні преференції українців у контексті відкладених виборів. Результати опитувань листопада 2024 року показують, що за гіпотетичних виборів лідирує Валерій Залужний (41,4% серед тих, хто визначився), тоді як чинний президент отримує 23,7% підтримки. Ці дані ілюструють високу волатильність електоральних настроїв та необхідність нових підходів до їх інтерпретації.

Особливу увагу українські дослідники приділяють ролі цифрових технологій та соціальних мереж у формуванні електоральної поведінки. Дослідження ГО "Інтерньюз-Україна" спільно з Singularex (2019) продемонструвало, як соціальні мережі використовують технології штучного інтелекту для аналізу політичних настроїв, виявивши домінування негативної риторики (42% постів у Facebook) та різну ідеологічну спрямованість різних платформ. Актуальним напрямом є дослідження впливу дезінформації на електоральні процеси. "Детектор медіа" у масштабному дослідженні 2020 року проаналізував, як проросійська пропаганда, COVID-19 та місцеві вибори вплинули на медіаспоживання українців. Було виявлено, що під час місцевих виборів 2020 року Україна стала однією з перших країн, яка провела вибори під час пандемії, що створило унікальні виклики для прогнозування.

Мета статті - комплексний аналіз викликів електорального прогнозування в умовах сучасних гібридних загроз та розробка методологічних підходів до підвищення точності політичної аналітики, систематичний аналіз основних викликів, з якими стикається сучасне електоральне прогнозування в контексті гібридних загроз, та визначення перспективних напрямів удосконалення методології політичного аналізу для підвищення точності прогностичних моделей у трансформованому інформаційному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Революційні зміни в технологіях комунікації та масове поширення цифрових платформ радикально трансформували природу політичного дискурсу та механізми формування громадської думки, створивши принципово нові умови для здійснення електорального прогнозування. Традиційні методи, розроблені в епоху домінування класичних медіа, базувалися на припущенні про відносно передбачувані патерни споживання інформації та стабільні канали комунікації між політичними акторами та виборцями, що дозволяло з високим ступенем точності моделювати електоральну поведінку на основі соціологічних даних та історичних трендів. Проте поява соціальних мереж як домінуючого джерела політичної інформації для значної частини електорату створила середовище, в якому алгоритмічна кураторизація контенту, ефект ехо-камер та цілеспрямована мікротаргетована пропаганда можуть швидко та непередбачувано змінювати електоральні настрої, роблячи традиційні прогностичні моделі менш релевантними [3]. Інформаційні операції в рамках гібридних загроз характеризуються високим рівнем *sophistication*, використовуючи технології штучного інтелекту для генерації синтетичного контенту, ботові мережі для штучного посилення певних наративів та аналітику великих даних для ідентифікації вразливих сегментів електорату, що робить виявлення та вимірювання їхнього впливу надзвичайно складним завданням для політичних аналітиків.

Додатковим фактором невизначеності є феномен прихованої електоральної підтримки, коли виборці свідомо приховують свої реальні преференції в опитуваннях через страх соціального осуду або недовіру до дослідників, що особливо актуально в умовах поляризованого політичного середовища та активних інформаційних кампаній з стигматизації певних політичних позицій [5]. Крім того, кібератаки на інфраструктуру соціологічних служб, викрадення баз даних виборців та маніпуляції з онлайн-опитуваннями створюють додаткові ризики для достовірності первинних даних, на яких базуються прогностичні моделі, вимагаючи розробки нових протоколів верифікації та захисту інформації в процесі збору та аналізу електоральних даних.

Сучасне електоральне прогнозування в Україні вимагає міждисциплінарного підходу, що інтегрує політичну науку, соціологію, психологію, інформатику та кібербезпеку. Прогностичні моделі повинні враховувати не лише традиційні фактори (соціально-демографічні характеристики, регіональні особливості, партійні преференції), але й нові виміри: вплив воєнних подій, інформаційні операції противника, динаміку міграційних процесів, психологічний стан суспільства. Це потребує розробки адаптивних систем моніторингу, здатних в реальному часі відстежувати аномальні патерни в інформаційному просторі та електоральній поведінці.

Українські дослідники демонструють перехід від статичних моделей прогнозування до динамічних систем, що враховують швидкі зміни політичного

ISSN 3041-1793 Online

контексту. Методологія електорального прогнозування еволюціонує від простої екстраполяції трендів до складного моделювання сценаріїв з урахуванням множини змінних. Однак воєнні умови та відсутність регулярних виборчих циклів створюють унікальну ситуацію, коли теоретичні моделі не можуть бути емпірично верифіковані, що обмежує можливості їх вдосконалення.

Електоральне прогнозування в Україні знаходиться на перехресті традиційних соціологічних методів та інноваційних технологічних підходів. Воєнний стан ставить перед дослідниками безпрецедентні виклики, але водночас стимулює розробку нових методологій, здатних враховувати надзвичайно високий рівень невизначеності та динамічність політичних процесів. Гібридні загрози в контексті електоральних процесів представляють собою координовану систему впливів, що поєднує кібероперації, психологічні операції, економічний тиск та використання проксі-акторів для досягнення стратегічних цілей зовнішніх або внутрішніх суб'єктів, зацікавлених у певному виборчому результаті [1]. На відміну від традиційних форм електорального втручання, таких як пряме фінансування кандидатів або фальсифікація підрахунку голосів, гібридні методи характеризуються складністю атрибуції, багатовекторністю впливу та орієнтацією на довгострокову зміну політичної культури та інформаційного середовища, що робить їх виявлення та нейтралізацію значно складнішими завданнями. Інформаційна складова гібридних загроз включає створення та поширення дезінформації через мережу координованих акаунтів у соціальних мережах, підтримку маргінальних медіа-платформ для легітимізації конспірологічних наративів, використання витоку справжніх документів у контексті фейкових матеріалів для дискредитації політичних опонентів та систематичне підривання довіри до демократичних інститутів та виборчих процедур [3].

Кібернетична компонента гібридних операцій може включати атаки на виборчу інфраструктуру, хакінг комунікацій політичних партій та кандидатів, DDoS-атаки на сайти виборчих комісій у критичні моменти голосування, а також витік компрометуючої інформації в стратегічно вибраний момент для максимізації впливу на електоральні настрої [6]. Психологічний аспект гібридних загроз полягає у цілеспрямованому посиленні соціальної поляризації, експлуатації існуючих розколів у суспільстві, створенні атмосфери недовіри та страху, що може призводити до зниження явки виборців у певних регіонах або серед певних демографічних груп, а також до протестного голосування, яке може значно відрізнятись від декларованих у попередніх опитуваннях преференцій [5]. Економічна складова може включати непрозоре фінансування політичних кампаній через складні схеми, економічний тиск на медіа-організації для забезпечення вигідного висвітлення або цензури, а також використання економічних важелів для впливу на позицію бізнес-еліт та їхню

підтримку певних кандидатів [1]. Для електорального прогнозування особливо проблематичним є те, що гібридні загрози не діють ізольовано, а формують складну систему взаємопосилюючих впливів, де інформаційні операції підтримуються кіберзасобами, психологічний тиск посилюється економічними факторами, а все це відбувається в умовах правдоподібного заперечення та складності встановлення прямих зв'язків між різними елементами гібридної стратегії.

Класичні методи електорального прогнозування, що показували високу точність у стабільному інформаційному середовищі другої половини ХХ століття, виявляють системні слабкості при застосуванні в умовах гібридних загроз та динамічного цифрового ландшафту сучасної політики. Соціологічні опитування, які традиційно вважалися золотим стандартом передвиборчих прогнозів, стикаються з множинними викликами, включаючи зростаючу відмову респондентів від участі в опитуваннях, що створює проблеми з репрезентативністю вибірки, особливо серед молодших вікових груп, які переважно користуються мобільними телефонами та рідко відповідають на дзвінки з невідомих номерів. Феномен соціальної бажаності, коли респонденти надають відповіді, які вважають суспільно прийнятними, а не відображають їхні справжні погляди, значно посилюється в умовах інформаційних кампаній зі стигматизації певних політичних позицій, що призводить до систематичної похибки в даних опитувань та недооцінки підтримки контроверсійних кандидатів або партій [3]. Статистичні моделі, базовані на історичних даних та припущенні про стабільність електоральної поведінки, втрачають прогностичну силу в умовах швидких змін у медіаспоживанні, появи нових політичних сил та радикальних зрушень у партійній ідентифікації виборців під впливом інформаційних кампаній [4].

Агрегатори опитувань та мета-аналітичні підходи, які показували хороші результати в умовах нормального розподілу похибок різних опитувань, стають менш ефективними, коли систематичні впливи дезінформаційних кампаній створюють корельовані похибки у всіх дослідженнях одночасно, що унеможливорює компенсацію похибок через усереднення. Експертні оцінки та якісні методи аналізу, хоча і здатні краще враховувати контекстуальні фактори та нестандартні ситуації, схильні до когнітивних упереджень та можуть бути дезорієнтовані штучно створеними інформаційними трендами, які експерти помилково інтерпретують як органічні зміни в громадських настроях. Аналіз соціальних мереж, який розглядався як перспективний альтернативний метод прогнозування, виявився вразливим до маніпуляцій через ботові мережі, координовані кампанії штучного посилення певних меседжів та алгоритмічні упередження платформ, що робить онлайн-активність ненадійним індикатором реальних електоральних настроїв. Проблема часового лагу між збором

ISSN 3041-1793 Online

даних та днем голосування набуває особливої гостроти в умовах можливості швидких інформаційних операцій, коли масштабні кампанії дезінформації або витоку компрометуючих матеріалів можуть радикально змінити електоральні преференції за лічені дні до виборів, роблячи навіть недавні опитування неактуальними [1]. Додатковою проблемою є відсутність надійних методів кількісної оцінки впливу конкретних інформаційних операцій на електоральні результати, що ускладнює калібрування прогностичних моделей та визначення необхідних коригувань для врахування гібридних впливів у прогнозах.

Адаптація методології політичного прогнозування до реалій гібридних загроз вимагає інтеграції традиційних соціологічних підходів з сучасними технологіями аналізу великих даних, методами кібербезпеки та міждисциплінарними інсайтами з психології, комунікативістики та теорії інформаційних війн [7]. Розробка адаптивних систем моніторингу, здатних в режимі реального часу відстежувати аномальні патерни в інформаційному просторі, стає критично важливим елементом сучасного електорального прогнозування, дозволяючи ідентифікувати координовані інформаційні кампанії, викривати ботову активність та оцінювати масштаби штучного посилення певних політичних наративів. Використання методів машинного навчання для аналізу мовних патернів у соціальних мережах дозволяє виявляти нетипові для органічних обговорень характеристики, такі як надмірна синхронізація меседжів, використання ідентичних формулювань різними акаунтами та координоване поширення контенту, що може вказувати на організовану інформаційну операцію [3]. Інтеграція даних кіберрозвідки з традиційними соціологічними дослідженнями дозволяє краще розуміти джерела та механізми інформаційних впливів, ідентифікувати зовнішніх акторів, залучених до електоральних процесів, та оцінювати потенційний вплив їхніх операцій на різні сегменти електорату. Розробка мультисценарних прогностичних моделей, які враховують різні можливі траєкторії розвитку інформаційної ситуації та потенційні гібридні атаки у передвиборчий період, дозволяє підготувати діапазон можливих результатів та швидко актуалізувати прогнози при виявленні нових загроз [4]. Створення індексів інформаційної вразливості для різних регіонів та демографічних груп допомагає ідентифікувати найбільш сприйнятливі до дезінформації сегменти електорату та передбачати можливі зони максимального впливу гібридних операцій на електоральні результати.

Застосування методів сентимент-аналізу з врахуванням ботової активності та координованих кампаній дозволяє очищати дані про онлайн-настрої від штучних впливів та отримувати більш точну картину справжніх електоральних преференцій. Інтеграція традиційних опитувань з онлайн-панелями та використання методів зваженого аналізу, які враховують демографічні характеристики респондентів та їхню інформаційну поведінку,

дозволяє компенсувати систематичні похибки, пов'язані з селективною участю в опитуваннях [4]. Розробка систем раннього попередження про інформаційні загрози, базованих на моніторингу маргінальних платформ, месенджерів та закритих груп, де часто зароджуються дезінформаційні кампанії перед їх масовим поширенням, дає аналітикам критично важливий час для оцінки потенційного впливу та коригування прогнозів. Створення баз даних верифікованих інформаційних операцій та їхнього впливу на попередні виборчі кампанії дозволяє будувати емпірично обґрунтовані моделі впливу різних типів гібридних загроз на електоральну поведінку різних груп виборців. Впровадження постійного моніторингу кіберзагроз для виборчої інфраструктури та систем збору соціологічних даних стає невід'ємною частиною процесу електорального прогнозування, оскільки компрометація цих систем може радикально спотворити інформаційну базу для прогнозів [6].

Ефективне електоральне прогнозування в епоху гібридних загроз потребує глибокої інтеграції експертизи з різних дисциплін, оскільки жоден окремий методологічний підхід не може адекватно охопити всю складність сучасного інформаційного середовища та множинність факторів, що впливають на електоральну поведінку. Політологи повинні тісно співпрацювати з фахівцями з кібербезпеки для ідентифікації технічних аспектів інформаційних операцій, розуміння можливостей різних інструментів впливу та оцінки вразливостей інформаційної інфраструктури, яка підтримує електоральні процеси. Залучення психологів та фахівців з когнітивних наук допомагає краще зрозуміти механізми впливу дезінформації на різні групи населення, ідентифікувати когнітивні упередження, які експлуатують інформаційні операції, та розробляти більш точні моделі формування електоральних преференцій під впливом маніпулятивних комунікацій. Експертиза в галузі комунікативістики та медіа-досліджень є критично важливою для аналізу трансформації медіа-ландшафту, розуміння алгоритмічних механізмів поширення інформації у соціальних мережах та оцінки відносного впливу різних каналів комунікації на формування громадської думки [3]. Data scientists та фахівці з машинного навчання відіграють ключову роль у розробці алгоритмів виявлення аномалій в інформаційному просторі, створенні предиктивних моделей та обробці величезних масивів даних з соціальних мереж, онлайн-медіа та цифрових платформ.

Експерти з геополітики та міжнародних відносин допомагають контекстуалізувати інформаційні операції в рамках ширших стратегічних цілей зовнішніх акторів, ідентифікувати потенційних спонсорів втручання та передбачати можливі напрями майбутніх гібридних атак [1]. Соціологи вносять критично важливу експертизу щодо методології збору даних, забезпечення репрезентативності вибірок та статистичного аналізу електоральної

ISSN 3041-1793 Online

поведінки, адаптуючи традиційні методи до нових викликів цифрової епохи. Юристи та фахівці з виборчого права допомагають розуміти правові рамки протидії втручанню у виборчі процеси, оцінювати легітимність різних методів збору та аналізу даних та забезпечувати дотримання принципів захисту персональних даних у процесі електорального моніторингу. Журналісти-розслідувачі та fact-checkers надають важливі інсайти щодо конкретних дезінформаційних кампаній, допомагають верифікувати інформацію та відстежувати еволюцію фейкових наративів через різні медіа-платформи. Створення міждисциплінарних дослідницьких центрів та аналітичних платформ, що об'єднують експертів з різних галузей для спільної роботи над електоральним прогнозуванням, стає оптимальною організаційною формою для забезпечення комплексного підходу до аналізу складних гібридних загроз. Розробка спільних концептуальних рамок та термінології, що дозволяє фахівцям з різних дисциплін ефективно комунікувати та інтегрувати свої інсайти в єдині прогностичні моделі, є критично важливим завданням для розвитку міждисциплінарного підходу до електорального прогнозування [4].

Розвиток нових методів електорального прогнозування, особливо тих, що базуються на масовому зборі та аналізі цифрових даних про поведінку громадян в онлайн-просторі, породжує значні етичні питання щодо приватності, маніпуляції та потенційного зловживання аналітичними інструментами [5]. Збір великих масивів даних з соціальних мереж для виявлення інформаційних операцій та аналізу електоральних настроїв може суперечити принципам захисту персональних даних, особливо якщо аналіз включає ідентифікацію індивідуальних користувачів та відстеження їхньої онлайн-активності без явної згоди. Використання методів мікротаргетування на основі психографічних профілів виборців, хоча і може підвищити точність прогнозів, також створює можливості для маніпулятивних політичних комунікацій, що підривають принципи демократичного дискурсу та інформованого вибору громадян. Питання прозорості прогностичних методологій стає особливо актуальним, коли складні алгоритми машинного навчання функціонують як "чорні скриньки", результати яких важко пояснити та перевірити, що може підривати довіру до електоральних прогнозів та створювати простір для конспірологічних теорій про маніпуляції [4]. Потенціал самоздійснюваних пророцтв, коли публікація прогнозів впливає на поведінку виборців та фактично змінює електоральний результат, вимагає відповідального підходу до комунікації прогностичних даних та розгляду можливих наслідків їх оприлюднення.

Ризик використання інструментів моніторингу інформаційного простору для політичної цензури або переслідування опозиційних голосів під приводом боротьби з дезінформацією створює дилему між необхідністю захисту електоральних процесів від втручання та збереженням свободи слова. Питання

справедливого доступу до передових аналітичних інструментів стає важливим фактором електоральної конкуренції, оскільки політичні сили з більшими ресурсами можуть отримати несправедливу перевагу через використання складних систем прогнозування та мікротаргетування. Необхідність балансу між ефективним виявленням інформаційних загроз та запобіганням створенню всепроникної системи моніторингу громадян вимагає розробки чітких етичних стандартів та правових рамок для використання аналітичних технологій в електоральному контексті. Прозорість щодо джерел фінансування дослідницьких центрів, які займаються електоральним прогнозуванням, стає критично важливою для забезпечення довіри до їхніх висновків та запобігання використанню прогностичної аналітики як інструменту політичного впливу. Розробка кодексів етичної поведінки для політичних аналітиків, що включають принципи відповідального використання даних, прозорості методології та обмеження на маніпулятивні практики, є необхідним кроком для легітимізації нових підходів до електорального прогнозування [4].

Висновки. Електоральне прогнозування в умовах гібридних загроз стоїть перед безпрецедентними викликами, що вимагають радикальної трансформації традиційних методологій політичної аналітики та розробки принципово нових підходів до передбачення виборчих результатів. Інформаційні операції, кібератаки на виборчу інфраструктуру та масштабні кампанії дезінформації створили середовище високої невизначеності, в якому класичні інструменти соціологічних опитувань та статистичного моделювання виявляють значні обмеження. Дослідження продемонструвало, що ефективна відповідь на ці виклики потребує інтеграції традиційних методів з сучасними технологіями аналізу великих даних, інструментами кібербезпеки та міждисциплінарною експертизою, що об'єднує інсайти політології, психології, комунікативістики та Data Science. Критично важливим є розвиток систем моніторингу в реальному часі, здатних виявляти аномальні патерни в інформаційному просторі, ідентифікувати координовані інформаційні кампанії та оцінювати їхній потенційний вплив на електоральну поведінку різних сегментів виборців. Застосування мультисценарного підходу до прогнозування, що враховує різні можливі траєкторії розвитку інформаційної ситуації.

Література:

1. Горбулін В.П. Гібридна війна: все тільки починається: монографія / В.П. Горбулін. Харків: Фоліо, 2016. 280 с.
2. Магда Є.В. Гібридна агресія росії: уроки для Європи / Є.В. Магда. Київ: КАЛАМАР, 2017. 268 с.
3. Почепцов Г.Г. Сучасні інформаційні війни / Г.Г. Почепцов. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. 497 с.
4. Шевчук О.В. Методологія політичного прогнозування в умовах невизначеності / О.В. Шевчук // Політологічний вісник. 2020. Вип. 85. С. 45-58.

ISSN 3041-1793 Online

5. Литвиненко О.В. Електоральні процеси в Україні: виклики та перспективи аналітичного супроводу / О.В. Литвиненко, А.С. Романюк // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. 2019. Вип. 31. С. 112-120.

6. Белов Д.М. Кібербезпека виборчих процесів: міжнародний досвід та українські реалії / Д.М. Белов // Стратегічні пріоритети. 2021. № 1-2 (57-58). С. 78-89.

7. Карпчук Н.П. Big Data в політичній аналітиці: можливості застосування для електорального прогнозування / Н.П. Карпчук // Гілея: науковий вісник. 2022. Вип. 165. С. 234-241.

References:

1. Bielov, D. M. (2021). Kiberbezpeka vyborchych protsesiv: mizhnarodnyi dosvid ta ukraïnski realii [Cybersecurity of electoral processes: International experience and Ukrainian realities]. *Stratehichni priorytety, 1-2(57-58)*, 78-89. [in Ukrainian]

2. Horbulin, V. P. (2016). *Hibrydna viina: vse tilky pochynaietsia* [Hybrid war: Everything is just beginning]. Folio. [in Ukrainian]

3. Karpchuk, N. P. (2022). Big Data v politychnii analitytsi: mozhlyvosti zastosuvannia dlia eλεκtoralnoho prohnozuvannia [Big Data in political analytics: Possibilities of application for electoral forecasting]. *Hileia: naukovyi visnyk, 165*, 234-241. [in Ukrainian]

4. Lytvynenko, O. V., & Romaniuk, A. S. (2019). Elektoralni protsesy v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy analitychnoho suprovodu [Electoral processes in Ukraine: Challenges and prospects of analytical support]. *Ukrainska natsionalna ideia: realii ta perspektyvy rozvytku, 31*, 112-120. [in Ukrainian]

5. Mahda, Ye. V. (2017). *Hibrydna ahresiia rosii: uroky dlia Yevropy* [Hybrid aggression of Russia: Lessons for Europe]. KALAMAR. [in Ukrainian]

6. Pocheptsov, H. H. (2015). *Suchasni informatsiini viiny* [Modern information wars]. Vydavnychiy dim "Kyievo-Mohylianska akademiia". [in Ukrainian]

7. Shevchuk, O. V. (2020). Metodolohiia politychnoho prohnozuvannia v umovakh nevyznachenosti [Methodology of political forecasting in conditions of uncertainty]. *Politolohichniy visnyk, 85*, 45-58. [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 22.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.03.2026